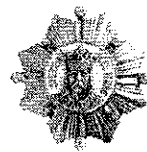

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-2848 din „18” 12. 2019
La nr.17-09/508 din 18 noiembrie 2019

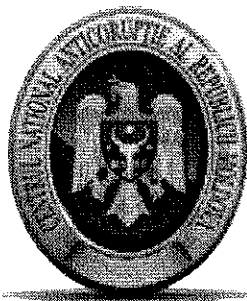
Ministerul Finanțelor

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul legii privind achizițiile în sectoarele energeticii, al apei, al transporturilor și al serviciilor poștale.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție, pe 5 (cinci) file.

Director adjunct

Lidia CHIREOGLO

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO19/6209 din 17.12.2019

la proiectul de lege privind achizițiile în sectorul energetic, al apei, al transporturilor și al serviciilor poștale

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Finanțelor, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*

e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

În contextul normei de la art.9 al Legii nr.239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, potrivit căreia: „După inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul respectiv pe pagina web oficială [...]”, menționăm că autorul proiectului a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de hotărâre. În acest sens, autorul a publicat un anunț pe pagina web oficială a ministerului, la 12 iulie 2019.

Concomitent, proiectul supus expertizei anticorupție a fost plasat atât pe pagina web oficială a ministerului, cât și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, la 10 octombrie 2019. Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin.(2)² și art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota informativă autorul menționează că proiectul are drept scop alinierea cadrului normativ național la cadrul juridic al Acquis-ului Uniunii Europene, precum și transpunerea elementelor de bază ale directivei Uniunii Europene 2014/25/UE privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale și de abrogare a Directivei 2004/17/CE, publicată în Jurnalul Oficial al UE nr.94/243 din 28 martie 2014.

De asemenea, potrivit autorului elaborarea proiectului este rezultatul Acordului de Asociere încheiat între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, care prevede obligația Republicii Moldova de a armoniza legislația națională la acquis-ul Uniunii Europene, ratificat prin Legea nr.112/2014.

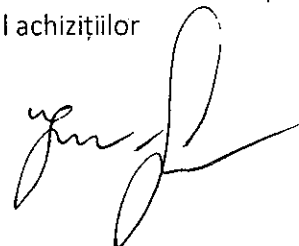
Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune reglementarea procedurii de efectuare a achizițiilor publice în sectoarele energiei, al apei, al transporturilor și al serviciilor poștale.

Prin urmare, conchidem că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele statului în ceea ce privește instituirea unui mecanism transparent și eficient a achiziționării de bunuri, lucrări și servicii de către entitățile care activează în acest domeniiile energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale.

De asemenea, proiectul promovează interesele populației Republicii Moldova - consumatori finali, care beneficiază de serviciile entităților menționate mai sus, prin prima achitării ulterioare a prețurilor și tarifelor la serviciile respective, care se formează inclusiv în rezultatul achizițiilor

efectuate în aceste domenii.

Totodată, proiectul vizează inclusiv interesele părților contractante care, pe lângă mecanismul amănunțit de organizare și desfășurare a achizițiilor sectoriale, vor beneficia și de un mecanism de soluționare a contestațiilor pe marginea deciziilor entităților contractante, precum și de asigurarea unui tratament egal, imparțial și nediscriminatoriu din partea entităților respective.

Prin urmare, promovarea intereselor menționate supra nu este în detrimentul interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

În nota informativă autorul a specificat: denumirea autorului, condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, descrierea gradului de compatibilitate, principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi, fundamentarea economico-financiară, modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare, avizarea și consultarea publică a proiectului.

Astfel, considerăm că nota informativă conține o justificare suficientă a promovării proiectului de act normativ.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară”.*

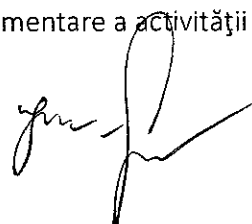
Implementarea în practică a normelor proiectului nu necesită mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat, fapt confirmat și de către autor în nota informativă.

I.5.3. Efectuarea analizei impactului de reglementare.

Potrivit art.30, pct.2 din anexa nr.1 la Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, „*În cazul proiectelor actelor normative ce reglementează activitatea de întreprinzător, suplimentar se descriu concluziile și propunerile înaintate în cadrul studiilor de cercetare, precum se rezultatele analizei ex ante sau ale analizei impactului de reglementare.*

Se prezintă argumentarea, în baza evaluării beneficiilor, a necesității adoptării actului normativ și, după caz, analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv prin prisma respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului”.

Conform art.13 al Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de

întreprinzător, „(1) Analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului, precum și corespunderea actului scopurilor politicii de reglementare și principiilor prezentei legi. (2) Actul de analiză a impactului de reglementare este parte integrantă a notei informative a proiectului de act normativ.”

Proiectul a fost supus analizei impactului de reglementare, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr.235/2006 și a Hotărârii Guvernului nr.23/18.01.2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *“textului proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”

Deși proiectul este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea 100/2017, s-a constatat existența în text a unor greșeli de ordin redacțional. Mai detaliat la acest aspect ne vom referi la compartimentul III din prezentul raport de expertiză anticorupție.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului au fost identificate norme care conțin trimiteri eronate la alte prevederi din proiect. Mai detaliat la acest aspect ne vom referi la compartimentul III din prezentul raport de expertiză anticorupție.

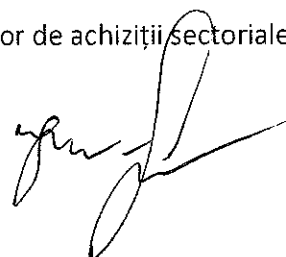
II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează:

a) atribuțiile Guvernului, referitoare la:

- reglementarea contractelor de achiziții a căror valoare estimată, fără taxa pe valoarea adăugată, nu depășește pragurile menționate la art.1 alin.(1) din proiect;

- rezervarea dreptului de participare la procedurile de atribuire a contractelor de achiziții sectoriale

unor ateliere protejate și întreprinderi sociale de inserție în cazul în care majoritatea angajaților implicați sunt persoane cu dizabilități care, prin natura sau gravitatea deficiențelor lor, nu pot desfășura o activitate profesională în condiții normale;

- aprobarea categoriilor de achiziții cu privire la care entitatea contractantă are obligația de a utiliza cataloagele electronice;

- aprobarea regulamentului care să stabilească conținutul dosarului achiziției sectoriale, care urmează a fi întocmit de entitățile contractante;

- cuantumul și modul de achitare a taxei achitate de operatorii economici la depunerea ofertelor;

- modificarea codurilor CPV, pentru adaptarea acestora la prevederile proiectului;

b) împuternicirea Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor, în calitate de autoritate publică competentă să soluționeze contestațiile formulate în cadrul procedurilor de achiziție sectoriale;

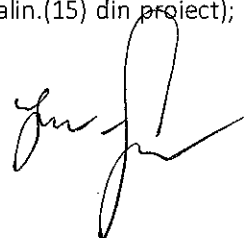
c) detaliat mecanismul de organizare și desfășurare a achizițiilor sectoriale, inclusiv acțiunile care urmează a fi întreprinse de către entități contractante, printre care se numără și întreprinderile de stat/municipale, societățile pe acțiuni în care statul deține pachetul majoritar de acțiuni, care desfășoară activități în sectoarele energiei, al apei, al transporturilor și al serviciilor poștale.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -
Ca obiecție generală
Obiecții: Potrivit normei de la art.54 alin.(1) lit.a) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, la elaborarea textului proiectului actului normativ „ <i>conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație</i> ”. <p>În acest context, menționăm că proiectul conține un șir de trimiteri eronate care, din punctul nostru de vedere, se datorează redactării textului în cadrul procesului de avizare.</p> <p>Astfel:</p> <ul style="list-style-type: none">
- făcându-se referire la anunțul de participare, în proiect se face trimitere la art.58, în timp ce anunțul de participare este reglementat la art.60 (art.37 alin.(1), art.38 alin.(1), art.39 alin.(1), art.41 alin.(1), art.54 alin.(1) din proiect);
- făcându-se referire la anunțul de intenție, în proiect se face trimitere la art.57, în timp ce anunțul de intenție este reglementat la art.59 (art.37 alin.(3) din proiect);
- făcându-se referire la atribuirea contractului de achiziții, se face trimitere la art.74, în timp ce criteriile de atribuire a contractului de achiziții sectoriale sunt reglementate la art.76 (art.45 alin.(15) din proiect);

- făcându-se referire la darea de seamă, se face trimitere la art.83, în timp ce darea de seamă privind procedura de achiziție sectorială este reglementată la art.85 (art.51 alin.(3) din proiect);
- făcându-se referire la instituirea sistemului de calificare, se face trimitere la art.64, în timp ce sistemele de calificare sunt reglementate la art.66 (art.62 alin.(1) din proiect);
- făcându-se referire la anunțul de atribuire, în proiect se face trimitere la art.59, în timp ce anunțul de atribuire este reglementat la art.61 (art.62 alin.(2) lit.b) din proiect);
- făcându-se referire la posibilitatea includerii în normele și criteriile obiective de excludere și selectare a candidaților și ofertanților (în cadrul procedurilor deschise, restrânse sau de negociere, a dialogurilor competitive sau a parteneriatelor pentru inovare) a motivelor de excludere, în proiect se face trimitere la art.18 din Legea nr.131/2015, în timp ce situațiile în care se află ofertantul sau candidatul și care obligă autoritatea contractantă de a exclude acești ofertanți sau candidați din procedura de atribuire a contractului de achiziții publice sunt stabilite la art.19 din Lege (art.68 alin.(1) din proiect);
- făcându-se referire la situațiile de excludere a operatorului economic din procedura de atribuire a contractului de achiziții sectoriale, în proiect se face trimitere la art.65 și 66, în timp ce situațiile respective sunt prevăzute la art.67 și 68 (art.70 alin.(1) lit.a) din proiect);
- făcându-se referire la procedura de atribuire, în proiect se face trimitere la art.62 alin.(1), în timp ce atribuirea contractului de achiziții este reglementată la art.64 (art.75 alin.(9) din proiect).

De asemenea, urmează a fi redactate:

- art.42, prin prisma numerotării corecte a alineatelor (după alin.(25) urmează alin.(40)), precum și a trimiterii din actualul alin.(45);
- art.43 alin.(12) și (13), care fac trimitere la alin.(10) din același articol;
- art.44 alin.(12), care face trimitere la el însuși;
- art.55 alin.(4), preluat *mot-a-mot* din Legea nr.131/2015 (art.65 alin.(5)), în contextul substituirii cuvântului „autoritatea” cu cuvântul „entitatea”;
- art.55 alin.(8), care în contextul taxei care urmează a fi achitată de operatorul economic la depunerea ofertelor, face trimitere la alin.(5¹) însă, de fapt, este alin.(7);
- art.55 alin.(10), care în loc să facă trimitere la alin.(9), face trimitere la alin.(6);
- art.55 alin.(13) și (14), care fac trimitere la alin.(9) din același articol (dar de fapt este alin.(12)).

Totodată, menționăm necesitatea modificării denumirii art.3 „Entități contractante”, care este identică cu denumirea art.4 din proiect.

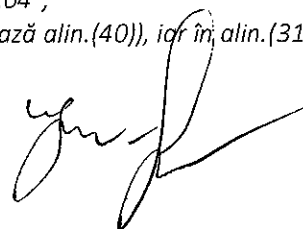
Trimiterile eronate vor avea ca efect lipsa clarității prevederilor proiectului și, ca rezultat, apariția interpretărilor eronate, din partea persoanelor interesate, în dependență de situație și interese.

Recomandări:

Substituirea cuvântului „entitățile” din denumirea art.3 cu cuvântul „autoritățile”, necesitate care rezultă din conținutul art.4.

Suplimentar, considerăm oportună redactarea proiectului după cum urmează:

- la art.37 alin.(1), art.38 alin.(1), art.39 alin.(1), art.41 alin.(1), art.54 alin.(1) din proiect substituirea cuvintelor „art.58” cu cuvintele „art.60”;
- la art.37 alin.(3) din proiect substituirea cuvintelor „art.57” cu cuvintele „art.59”;
- la art.45 alin.(15) din proiect substituirea cuvintelor „art.74” cu cuvintele „art.76”;
- la art.51 alin.(3) din proiect substituirea cuvintelor „art.83” cu cuvintele „art.85”;
- la art.62 alin.(1) din proiect substituirea cuvintelor „art.64” cu cuvintele „art.64”;
- la art.62 alin.(2) lit.b) din proiect substituirea cuvintelor „art.59” cu cuvintele „art.61”;
- la art.68 alin.(1) din proiect substituirea cuvintelor „art.18” cu cuvintele „art.19”;
- la art.70 alin.(1) lit.a) din proiect substituirea cuvintelor „art.65” și „art.66” cu cuvintele „art.67” și „art.68”;
- la art.75 alin.(9) din proiect substituirea cuvintelor „art.62” cu cuvintele „art.64”;
- la art.42 din proiect numerotarea corectă a alineatelor (după alin.(25) urmează alin.(40)), iar în alin.(31)

(actualul alin.(45)) substituirea cifrei „44” cu cifra „30”;
 - la art.43 alin.(12) și (13) substituirea cuvintelor „alin.(10)” cu cuvintele „alin.(11)”;
 - la art.44 alin.(12) substituirea cuvintelor „alin.(12)” cu cuvintele „alin.(11)”;
 - la art.55 alin.(4) substituirea cuvântului „autoritatea” cu cuvântul „entitatea”;
 - la art.55 alin.(8) substituirea cuvintelor „alin.(5¹)” cu cuvintele „alin.(7)”;
 - la art.55 alin.(10) substituirea cuvintelor „alin.(6)” cu cuvintele „alin.(9)”;
 - la art.55 alin.(13) și (14) substituirea cuvintelor „alin.(9)” cu cuvintele „alin.(12)”.

Factori de risc:

- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

- 2 -

La art.46 alin.2 din proiect

„(2) Guvernul este în drept să aprobe categoriile de achiziții cu privire la care entitatea contractantă are obligația de a utiliza cataloagele electronice.”.

Obiecții:

Potrivit art.64 alin.(2) din Legea nr.131/2015: „Ministerul Finanțelor aprobă categoriile de achiziții cu privire la care autoritatea contractantă are obligația de a utiliza cataloagele electronice”.

Deși procedurile de atribuire a contractelor de achiziție, care urmează să fie aplicate de către entitățile care desfășoară activități relevante în domeniul energiei, apei, transportului și poștei sunt, practic, similare cu procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice, din motive neclare, în norma examinată autorul prevede dreptul Guvernului să aprobe categoriile de achiziții cu privire la care entitatea contractantă are obligația de a utiliza cataloagele electronice. Dreptul menționat îl considerăm ca fiind unul discreționar și nejustificat și, totodată optăm pentru substituirea acestuia cu obligația Guvernului de a aproba categoriile de achiziții cu privire la care autoritatea contractantă are obligația de a utiliza cataloagele electronice.

Stabilirea unui drept al entității publice în loc de obligație lasă la discreția acesteia utilizarea formulărilor permissive după bunul plac. Excludem, cu certitudine, apariția situațiilor în care Guvernul ar abuza de prevederea prenotată, încercând să obțină careva recompense necuvenite în schimbul aprobării categoriilor de achiziții cu privire la care entitatea contractantă are obligația de a utiliza cataloagele electronice. Însă, acest lucru confirmă, încă o dată, faptul că atribuția respectivă nu trebuie să fie una opțională, ci una obligatorie.

Recomandări:

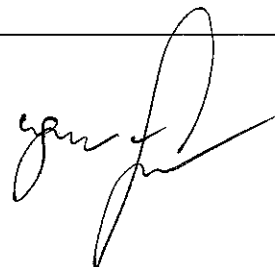
Substituirea cuvintelor „este în drept să aprobe” cu cuvântul „aprobă”.

Factori de risc:

- Stabilirea unui drept al entității publice în loc de o obligație

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
  - trafic de influență
  - conflict de interese și/sau favoritism
  - îmbogățire ilicită
  - influențare necorespunzătoare
  - nerespectare a regimului cadourilor
  - evaziune fiscală
  - escrocherie
  - corupere activă
  - corupere pasivă

La capitolul XIII din proiect

„Capitolul XIII Soluționarea litigiilor și răspunderea juridică”.

Obiecții:

Deși din denumirea capitolului XIII din proiect rezultă că acesta reglementează răspunderea pe care urmează să o poarte participanții în cadrul procedurii de atribuire a contractelor de achiziții sectoriale, de fapt, compartimentul respectiv este vag la acest subiect. Astfel, menționăm că lipsa responsabilității clare, pe care urmează să le poarte subiecții enunțați mai sus, pentru încălcarea prevederilor proiectului, conferă acestuia un caracter declarativ.

Legislația națională în domeniul contravențional și penal asigură tragerea la răspundere a persoanelor pentru încălcările comise în domeniul achizițiilor, însă în contextul respectării principiilor coerenței și predictibilității normei juridice, de care urmează să se țină cont la elaborarea actului normativ (art.3 alin.(1) lit.d) din Legea nr.100/2017), considerăm necesară menționarea în proiect, cel puțin, a tipului răspunderii care survine pentru încălcarea normelor proiectului.

În același context, consemnăm că în articolul „Reflecții asupra securității juridice în statul de drept”[1], publicat în mai 2015 în revista Legea și Viața, autorii menționează că: „[...] accesibilitatea și previzibilitatea legii presupun atât caracterul public al normei ca pe un element intrinsec al juridicității sale, claritatea conținutului ei, care să-i confere inteligibilitate, nu doar pentru specialistul în drept, ci și pentru orice persoană cu inteligență medie [...] Norma juridică trebuie să fie clară, inteligibilă, întrucât cei cărora li se adresează trebuie nu doar să fie informați preventiv asupra consecințelor actelor și faptelor lor, ci să și înțeleagă consecințele legale ale acestora.”.

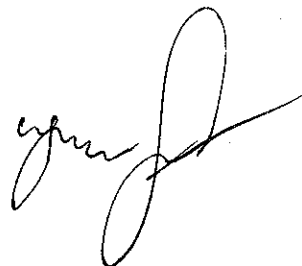
Totodată, în Hotărârea nr.26 din 23 noiembrie 2010, Curtea Constituțională a subliniat că: „*pentru a oferi destinatarilor legii securitate juridică, orice lege trebuie să îndeplinească anumite condiții de calitate. Exigența calității legii este conturată prin prisma principiului securității juridice în componența condițiilor de previzibilitate și claritate a legii*”.

Curtea a menționat că: „*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale, consacrat în articolul 23 alin.(2) din Constituție, implică adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare*”.

În acest sens, Curtea a reținut că: „*Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție*”.

De asemenea, Curtea a consemnat că: „*la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. Astfel, pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure*”.

Deși Hotărârea de mai sus a Curții Constituționale se referă la legi, considerăm că aceasta, prin analogie, este aplicabilă și hotărârilor de Guvern, în esență acestea fiind acte normative.

[1] Articolul „Reflecții asupra securității juridice în statul de drept”, publicat în revista *Legea și Viața*, mai 2015, autori: Gheorghe COSTACH, profesor universitar, cercetător științific principal, Institutul de Cercetări Juridice și Politice al Academiei de Științe a Moldovei;

Irina IACUB, doctor în drept, conferențiar universitar interimar, Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată.

Recomandări:

Completarea capitolului XIII din proiect cu o normă care să prevadă tipul răspunderii care survine pentru nerespectarea prevederilor acestuia (exemplu: contravențională, penală, etc).

Factori de risc:

- Lipsa responsabilității clare pentru încălcări

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
  - conflict de interese și/sau favoritism
  - influențare necorespunzătoare
  - nerespectare a regimului cadourilor
  - evaziune fiscală
  - escrocherie
  - dare de mită
  - luare de mită
  - trafic de influență
  - îmbogățire ilicită

IV. Concluzia expertizei

Proiectul legii privind achizițiile în sectoarele energiei, al apei, al transporturilor și al serviciilor poștale a fost elaborat de către Ministerul Finanțelor, în scopul alinării cadrului normativ național la cadrul juridic al Acquis-ului Uniunii Europene.

În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.

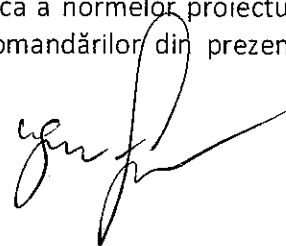
Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la:

- instituirea unui mecanism transparent și eficient a achiziționării de bunuri, lucrări și servicii în domeniile energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale;
- instituirea mecanismului de soluționare a contestațiilor pe marginea deciziilor entităților contractante, precum și asigurarea unui tratamentului egal, imparțial și nediscriminatoriu din partea acestor entități.

În normele proiectului supus expertizei anticorupție au fost identificați următorii factori de corupție:

- concurența normelor de drept;
- stabilirea unui drept al entității publice în loc de obligație;
- lipsa responsabilității clare pentru încălcări.

În scopul preîntâmpinării apariției cărorva neclarități la aplicarea în practică a normelor proiectului, considerăm oportună redactarea acestuia în contextul obiecțiilor și recomandărilor din prezentul raport de expertiză anticorupție.

17.12.2019

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Vadim Gheorghiu', written in a cursive style.

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim Gheorghiu, Inspector principal